

Η μοιραία σύγκριση της νεότερης Ελλάδας με την αρχαία

Ο συγγραφέας ερμηνεύει τον νεότερο ελληνισμό μέσα από εφτά επεισόδια ιστορικών γεγονότων που ξεκίνησαν και έγιναν τρομερές επιτυχίες για να καταλήξουν στη συνέχειά τους σε τραγωδίες

Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου του Yale, ο Στάθης Καλύβας στην προσπάθειά του να ερμηνεύει την κρίση που ξέσπασε στη χώρα το 2009, «πάνει δουλειά» από τις απαρχές της συγκρότησης της Ελλάδας ως σύγχρονου κράτους με ευρωπαϊκό προσανατολισμό και ανατολίτικη ψυχοσύνθεση. Μέσα από μια σειρά πολύπλοκων, έντονων και δυσεπιλυτων αντιφάσεων, η χώρα κατά τον Καλύβα νεκραναστάνεται μέσα από μια ιδιότυπη αλληλουχία καταστροφών και θριάμβων!

Ο συγγραφέας αναζητά όλα εκείνα τα δυσερμήνευτα και αντικρουόμενα στοιχεία με βάση τα οποία συγκροτείται η νεοελληνική ταυτότητα.

Με αφορμή την περιπέτεια της κρίσης που περνά η χώρα και την επιπλοκή ανάγκη να κατανοήσουμε τι επιτέλους μας συμβαίνει, επιχειρείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του νεοελληνικού φαινομένου μέσα από εφτά καθοριστικές στιγμές της ιστορίας του νεότερου ελληνισμού.

Η κατανόηση της κρίσης περνά πρώτα και κύρια μέσα από μια ενδοσκοπική διαδικασία αυτοπροσδιορισμού. Πρέπει να αντιληφθούμε ποιοι είμαστε, τι είμαστε, ποια είναι η θέση μας στον σύγχρονο κόσμο και κυρίως πώς μας επηρεάζει η σχέση μας με τη βαριά κληρονομιά της αρχαιότητας. Ο συγγραφέας προσεγγίζει τη σύγχρονη Ελλάδα μέσα από μια καινοφανή προσπάθεια ερμηνείας, που κρατά αποστάσεις από τους μελοδραματισμούς και την εθνική μας έφεση στην αισθητικοποίηση της καταστροφολογίας. Λαός που εμπνέεται από τον θρήνο, ο Έλληνες δυσκολεύονται να κατανοήσουν τις επιπτώσεις τους και κατ'επέκταση να τις αξιολογήσουν – και εν τέλει να νιώσουν υπερήφανοι, όχι μέσα από κάποια δακρύβρεχτη θυσία, αλλά από μια δημιουργική επιτυχία... Αντιθέτως, παραπρέπειται μια εσωστρεφής συναισθηματική προσκόλληση στις καταστροφές, που στο τέλος καταλήγουν στον παραλογισμό της ολικής μετάθεσης ευθυνών που θέλει πάντα να φταίνε οι κακοί ένοι που μας υπονομεύουν, μας μισούν και μας απεχθάνονται!

Στην προσπάθειά του να αναλύσει τη διαταραγμένη νεοελληνική ψυχοσύνθεση, ο συγγραφέας μάς δίνει, πριν από όλα, μια πρωτότυπη ερμηνεία, προσπαθώντας να βρει τον βαθύτερο λόγο που μας κάνει να νιώθουμε μειονεκτικά και κατά συνέπεια κομπλεξικά. Η απία αυτή ανιχνεύεται στη σχέση σύγκρισης της νεότερης Ελλάδας με την αρχαία. Μοιραία, η σύγκριση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς (και η αδυναμία διαχειριστής της που δεν θίγεται από τον συγγραφέα) από τη μία με τα επιτεύγματα του νεότερου

Ενοιφών Μπρουντάκης

ΣΤΑΘΗΣ Ν. ΚΑΛΥΒΑΣ

**ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ
ΚΑΙ ΘΡΙΑΜΒΟΙ**

Στάθης Ν. Καλύβας

**Καταστροφές
και Θρίαμβοι**

Εκδόσεις: Παπαδόπουλος

Σελ.: 324

ελληνισμού απ' την άλλη, είναι συντριπτική υπέρ της αρχαιότητας. Αυτή η άνιση αναμέτρηση που αποβαίνει πάντα κατά του νεότερου ελληνισμού στο όνομα της ιστορικής συνέχειας, ερμηνεύει την αδυναμία μας να εκπιμήσουμε τα σύγχρονα επιτεύγματά μας. Στο σημείο δε αυτό, τα επιχειρήματα που παραθέτει ο συγγραφέας από τη νεότερη ιστορία μας είναι πραγματικά συντριπτικά: Μήπως δεν είναι άθλος που η Ελλάδα κατέφερε «να εισέλθει στην πιο κλειστή λέσχη του κόσμου, εκεί που ανήκουν οι πιο ελεύθερες, πλούσιες και ανεπτυγμένες χώρες της υφηλίου»; Μήπως δεν είναι αλήθεια ότι παρά την τεραστίων διαστάσεων οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα, τα πέντε τελευταία χρόνια, η Ελλάδα «παραμένει με απόσταση η πιο πλούσια χώρα στην ευρύτερη γεωγραφική της περιφέρεια»; Μήπως δεν είναι αλήθεια ότι παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της, εξακολουθούν να απολαμβάνουν μια εν πολλοίς αξιοζήλευτη – με βάση τα παγκόμια πρότυπα – ποιότητα ζωής;

Κοντολογίγ, ο συγγραφέας ερμηνεύει τον νεότερο ελληνισμό μέσα από εφτά επεισόδια ιστορικών γεγονότων που ξεκίνησαν και έγιναν τρομερές επιτυχίες για να καταλήξουν στη συνέχειά τους σε τραγωδίες. Ωστόσο, αυτές οι εθνικές αποτυχίες δεν κατάφεραν να εξαλείψουν όλα εκείνα τα δεδομένα ευημερίας που είχαν επιτεύχθει. Σημειώνει, δε, με σημασία ότι σε όλες τις εθνικές τραγωδίες η Ελλάδα, δίχως να έχει το απαραίτητο εκτόπισμα ως χώρα, κατάφερνε να κάνει πρώτη είδηση το πρόβλημά της και να στρέφει πάνω της τα φώτα της δημοσιότητας «προκαλώντας εξωτερικές επεμβάσεις που τελικά διέσωζαν τη χώρα από τα χειρότερα, εξασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις για το επόμενο μεγάλο άλμα»!

Πρόκειται για ένα σπάνιο ανάγνωσμα, κυρίως για δυο εξίσου σημαντικούς λόγους πρώτον, επιχειρείται μια πρωτότυπη, κατανοητή, συγκροτημένη και ιδιαίτερα χρήσιμη ανάλυση της υπόστασης του νεότερου ελληνισμού που στρέφει την προσοχή μας στα επιτεύγματα της σύγχρονης ιστορίας μας και από την οποία εξάγονται ασβαρά συμπεράσματα για την κρίση που βιώνουμε σήμερα. Ο συγγραφέας θεωρεί ότι είναι πλέον ιστορική αναγκαιότητα να μάθουμε ως χώρα και ως λαός να εκτιμούμε και τις νίκες μας! Να πάψουμε να εορτάζουμε συγκλονισμένοι τις τραγωδίες μας και να χαρούμε επιτέλους για τα επιτεύγματά μας! Και, δεύτερον, είναι από τους λίγους που ερμηνεύουν την παρούσα κατάσταση με αισιοδοξία που βασίζεται σε στέρεα δεδομένα και πλούσιο ιστορικό υλικό!